Ötödik évfolyam. 69-dik szám. Kolozsvártt, 1875. csütörtök március 25.

Előfizetési dij.

Vidéken postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 15 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési dijak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 3 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et g (A (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau

Nyiltéri czikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Bel-királyutcza 28-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHIVAS
a
„KELET“
politikai és közgazdasági napilap
1875. ötödik évfolyamára.

A „Kelet“ előfizetési ára:

Félévre . . . . 8 „
Negedévre . . . 4 „
Egy hóra . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legczélszerübben postai utalványnyal alólirt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tizedik példánynyal szolgálunk.

Stein János
a „Kelet“ kiadója.

Kolozsvár, márcz. 24. 1875.

(l—t.) Az erdélyi részek legkülönbözőbb vidékeiről összesereglett küldöttek teljes egyetértéssel kimondák örömüket a felett, hogy az eddigi két nagy párt a belreformok gyors és erélyes keresztülvitelére egyesült, maguk is készséggel belépvén az uj, szabadelvü párt soraiba, mindadig támogatásukat igérvén e párt kormányának, valamint a képviselőház márt. 3-iki ülésén előterjesztett programm alapján állnak.

Tudtunkra az egész Királyhágón inneni országrészben csupán Udvarhelyszéken van egy fractio, az Ugron-Bartha csoportocska, mely az ottan is meginditott pártegyesülés keretéből kilépve, jövőre is a közjogi oppositio álláspontján kiván maradni, elutatva továbbra is az „erő nélküli hibán való“ küszködést. Bármennyire elitéltük is azonban már elejétől fogva e nézetünk szerint helytelen, sőt eredményeiben vészes párt-állást; bármennyire örvendtünk azon, hogy az eddigi balközép, a viszonyok terhétől hajtatva, e napirenden lévő kérdés elejtésével, lehetővé tette egyesülésünket, még sem tagaghatjuk meg jogosultságát — ha helyes voltát meg is — azon felfogásnak, melylyel az illetők e külön pártállásukat igazolni kivánják, valamint nem tagadjuk jogosultság, sőt parliamentaris tekintetből örvendetesnek tartjuk, hogy tulfelől a jobboldali ellenzék sorakozott s oly actiot inditott meg, mely az esélyekhez képest — bármily csekély valószinüséggel is — de potentaliter a kormányra jutás, a parliamentaris kormányváltozás lehetőségére nyujtott kilátást.

De ha igy jogosnak ismerjük is el e nézetünk szerint nem helyes párt-állását s határozott ellenfeleikül jelentjük be magunkat, kikkel szemben minden alkotmányos és törvényes fegyvert használni fogunk: ép oly kevéssé tekinthetjük még csak jogosultnak is azon álláspontot, melyet a volt Deák-párt utolsó gyülésén br. Bánffy Albert ur elfoglalt.

A nemes báró ugyanis, mint e lap legközelebbi számában megjelent beszédéből is látható, az uj párthoz nem csatlakozik, valamig az erdélyrészi érdekek, az uj kormány által, tettleg nagyobb figyelemben nem részesittetnek s teljes rendszerváltozás be nem következik. Nem czélja a kormányt működésében gátolni, sőt ösztönözni kivánja, hogy a tettek terére lépjen, hogy „a pártviszonyok nyomán tarthatatlanná vált állapot“ egy jobbnak adjon helyet, de a mostani egyesülés eredményében nem bizik, mert a maga részéről csalódásnak nevezné azt, ha majdan elkövetkeznék „közös hazánk felvirágzásának és hitele helyreállitásának örömünnepe.“

Mindenekelőtt meg kivánjuk jegyezni, hogy sem okunk sem jogunk az itt nyilatkozó báró hazafiságában kételkednünk, sőt ismerői lévén azon határozott és erélyes buzgalomnak, melylyel br. Bánffy Albert eddig a gyakorlati politika terén működött, még annyival inkább kötelezve érezzük magunkat az övétől eltérő nézetünknek kifejezést adni. Mert minél nagyobbra becsüljük minden jó hazafi meggyőződésszerü határozott működését s minél nagyobbra tartjuk a nemes báró jelentőségét a politikai actioban: annál határozottabban kell rámutatnunk amaz ellenmondásra, melybe a fennebb kivonatozott beszéd keveredik, midőn állapotainkat épen a pártviszályok nyomán nevezi tarthatatlanoknak, de tulfelől az egyesült pártba belépni nem kiván, mert e párt működésétől sikert nem remél.

A ki az eddigi pártviszályokban látja állapotaink tarthatatlan voltának okát, annak a viszály megszüntét örömmel kell üdvözölnie; a ki pedig épen ebben a pártegyesülésben garantiáit nem látja állapotaink jobbra fordultának: annak lehetetlen ennek az egyesülésnek örülnie s hazafias működését oly irányban kell érvényesitenie, a melyben nagyobb reménye van a sikerre.

Ugy de a ki mindezek mellett egyik jelenleg létező párt soraiba sem lép be, annak a mai viszonyok között e nyilatkozat által szükségkép tétlenségre kell magát kárhoztatnia s ezáltal utját állja annak, hogy részünkről is mindent megtegyen arra, hogy „közös hazánk felvirágzásának és hitele helyreállitásának örömünnepe“ minél előbb elkövetkezzék.

Alig hisszük, hogy a mostani pártállapotok közepette b. Bánffy Albert ur minden politikai jogáról le kiván mondani, de ez esetben politikai kötelességeinek teljesitése alól sem vonhatja ki magát — jog- és kötelesség minden irányban párhúzamosan haladván egymással.

Hiában, a haza minden igaz fiának elodázhatatlan kötelességei vannak s minél válságosabb a helyzet, minél határozottabb a tettek iránti kötelesség, s minél nagyobb mértékben van az erdélyi részeknek joga követelni, hogy sajátságos érdekei figyelemben részesüljenek, annál parancsolóbb a helyzet, hogy az érdekek kielégitésére erőteljes működéssel közrehassunk. Senkitől követelnünk, hogy velünk haladjon, nem lehet — de minden hazafitól követelni, hogy egyáltalán haladjon, hogy a cselekvőség teréről le ne lépjék, hogy meggyőződése szerint munkáljon: szabad, lehet, sőt kell.

A tétlenség soha semmi körülmények között sem lehet egy alkotmányos állam polgárának is választott álláspontja!

— **A velin** papirra nyomtatott „Közérdek“ financzialis viszonyai csakugyan nagyon szerencsések lehetnek s ha az ország helyzete épen pénzügyi tekintetben a legaggasztóbb — a tisztelt laptárs ez irányban valódi kivételes állapottal dicsekedhetik. Nem magyarázhatjuk ugyanis másként azt a tényt, melyről bennünket Alsófehérmegyéből értesitenek s mely szerint a „Közérdek“ azon (20-ik) számát, melyben a b. Kemény Gábor elleni pamphlet és Pogány Györrgy melletti panegyris megjelent, olyan egyéneknek is megküldték, a kik a Közérdekre soha elő nem fizettek.

Igy „csinálják“ a közvéleményt, ha ugyan nem kell ezt a „köz“-t nagyon is „közönséges“-nek neveznünk.

— **A képv. ház** vasárnapi ülésében néhány kérvény előterjesztése után az igazságügyminiszter terjesztett be egy tövényjavaslatot a közjegyzői törvény életbeléptetésének szept. hóig elhalasztása iránt, s Zichy A. nyujtá be különvéleményét a néptanitók nyugdijazása iránti törvényjavaslathoz.

Felvétetvén ezután a pénzügyminiszteri budget tárgyalásának folytatása, a vajda-hunyadi vár épitésének végleges befejezésére a pénzügyminiszter által kért 36,000 frtnyi többlet kérdése véleményes előterjesztés végett többeknek felszólalása után kiadatott a pénzügyi bizottságnak. A földadó szabályzási munkálatokra előirányzott összeg a pénzügyminiszter előterjesztése folytán 500 ezer frttal leszállittatott. A költségvetés többi részei a pénzügyi bizottság javaslatai szerint minden vita nélkül elfogadtattak. Végül a Ferenc-csatorna részére a törvény értelmében államsegély gyanánt még járó 530,000 frt is felvétetett a költségvetésbe. A hitel- és pénztárműveletek kiadásai és bevételeinek előirányzata minden vita nélkül megszavaztatott.

Ezzel a költségvetés tárgyalása befejeztetvén, elnök jelenti, hogy a kormány óhajtása szerint az ünnepek utáni első ülés apr. 1-én art atnék, melynek napirendjére a tanitói nyugdij-törvényjavaslat tüzetnék ki. A kormánynézete a ház helyeslésével találkozván, az ülés véget ért.

— **A képv. ház** hétfői ülésének egyetlen tárgya a választási törvény novelljára s a postaszerződés becikkelyezésére vonatkozó főrendi izenet átvétele volt. Mindkét törvényjavaslat a főrendek által változatlanul elfogadtatván, szentesités végett ő Felségéhez terjesztetik föl. Elnök jelentvén, hogy apr. 1-éig érdemleges ülés nem tartatik, boldog ünneplést kiván a ház tagjainak, kik az elnök éljenzése közt oszlanak szét.

— **Az országgyülésnek** még hátralevő rövid napjai alatt, — mint a „Reform“ értesül — a kormány még több sürgős megoldásra váró vasuti kérdést is el szándékozik intéztetni. Első sorban állanak ezek közt a m. északkeleti, m.-gácsországi és kassa-oderbergi pályák kártéritési igényei, melyek iránt az előtárgyalások már jóformán be levén fejezve, a kormány előterjesztései közvetlenül az ünnepi szünet után le fognak tétetni a ház asztalára. Ilyen továbbá az alföldi s első erdélyi vaspályának uj beruházások számára szükséges tőkeszerzés czéljából való garanczia-fölemelése, mely iránt a törvényjavaslatok hir szerint már szintén elkészültek a közlekedési miniszteriumban. Szándékozik továbbá a kormány több vaspályának csoportositása tárgyában is előterjesztést tenni s mindezeken kivül elintézné még a ház — a mit azonban nem tartunk valószinünek — a keleti vasut ügyének megvizsgálására kiküldött bizottság beterjesztendő jelentését is.

A képviselőház bizottságai, a ház érdemleges tanácskozásainak befejeztével nem tartanak az ünnepek utánig érdemleges üléseket. Csak az állam és egyház közti viszonyok rendezése tárgyában kiküldött bizottság tart még ma délután 5 órakor egy ülést, a pénzügyi bizottság pedig a hozzá utasitott nehány kisebb pénzügyi kérdést s az igazságügyi a közjegyzői törvény életbeléptetésének elhalasztása iránt beterjesztett törvényjavaslatot — mint halljuk — közvetlenül az ünnepek után veendi tárgyalás alá.

— **Az osztrák** delegáció tagjai már megválasztattak. Eszerint az idén őszszel összegyülendő delegációban ülni fognak:

Csehországiak: Herbst, Klier, Wolfrum, Streeruwitz, Kardasch, Scharschmid, Bareuther, Söhr, Rusz, Openheimer. Póttagok Schier és Neumann. — Dalmátiaiak: Begna-Possedaria. Póttag: Klaic. — Gácsországiak: Czartorysky, Chrzanowski, Dunejewski, Grocholski, Kabath, Smarzewski, Smolka. Póttagok: Jaworski és Medelsburg. — Alsó-ausztriaiak: Brestl, Kopp, Doblhoff. Póttag: Steudel. — Felső-ausztriai-

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Jenny húgom.

Regény.

Irta:

SAND GYÖRGY.

Harmadik rész.

III.

(Folytatás)

Egy rögtöni mozdulattal ki akartam ragadni kezemet a Manueláéból, de ő egész erővel visszatartott.

— Nem eresztlek! szólt hévvel, maradj nelletem, hadd lássa mennyire szeretjük egynást! Mit gondolsz, meg akarnám-e én őt csalni? De a mint sir Brudnel hátat fordított el akar, hagyni a szobát, mégis eleresztette kezemet s hozzá sietve igy szólt:

— Kedvem, barátom, bocsásson meg „nekem, hogy elajándékoztam szivemet a nélkül, hogy önt megkérdeztem volna eziránt“; de áldozza meg szerelmemet, mely még mindig méltó az ártfogásra.

— Elég mindég . . . ismétlé sir Brudnel izgatott hangon, ez annyit tesz, hogy kedvedet lete csak egy hajszálon függött, azon vélten menté meg, hogy éppen beleptem.

Ez volt az első eset, hogy egyedül a leányt és menti meg kegyedet Manuela.

Csak helyezze magát tehát ez istenség ártfogása alá, az enyém nem kielégitő többé.

Ez az első eset volt, hogy Brudnel ur kiméletlen szókat hallottam kiejteni.

— Elvagyok veszve, gondolám magamban, ő szerette őt. Manuela is ugyanez észrevételt látszék tenni magában, mert lehajtotta fejét, s lehangoltan állott ott.

El voltam határozva, bármi történjen is, el nem türni, hogy Manuelát szidalmazzák.

Hanem még tartóztattam magamat.

Előbb tudni akartam mindent, s egészen visszanyertem önuralmamat, kitörésre voltam készen, a sir Richard részéről; de ő is visszanyerte volt már egész hideg vérét oly hangon szólt hozzám, mintha semmi rendkivüli dolog nem történt volna.

— Kérem bocsásson meg hogy, annyira elfeledkeztem magamról s e gyermeket ön előtt korholtam meg. Önnel fogunk együtt beszélni róla; hanem jelenleg visszavonulok igen el vagyok fáradva. Azt hittem örömet okozok önöknek azáltal, ha sietek mentől előbb meglátni, s azért idejöttem, azon hidegség, melylyel fogadott édes orvos elég világosan mutatja, hogy önre nézve legalább minden esetre felesleges vagyok itt. Tudom, hogy bizonyos esetekben, legjobb barátaink is alkalmatlanok. Oh! de én ezért bizonnyal legkevésbé sem haragszom! Egyedül az elhamarkodást részükről, s a bizalom hiányt tudom hibáztatni; hanem a hibáztatást rendesen bocsánat követi, s erre mindketten biztosan számithatnak önök részemről.

Miután a guny egy nemével igy szólt, el akart ismét távozni, a nélkül, hogy reánk hallgatott volna.

Manuela az ajtó elé állott.

— Ön nem fog igy távozni, szólott. Feddjen meg, mert megérdemlem, miután ön haragszik reám; elfogadom szemrehányásait önnek, de igazolni, vagy legalább kimagyarázni akarom magamat.

Ön el van fáradva kedves barátom; itt jól kinyughatja magát, ide felhozhatják a tehát s mi is itt maradunk önnek szolgálni vele, s azután beszélgetünk együtt, elmondunk önnek mindent!

— De hisz már mindent tudok, — szólt Brudnel ur kissé gunyos nyájassággal hangjában, levetve magát egy karszékbe. Mindent hallottam, Dolores könyörgött nekem, hogy hallgassam ki önöket, hogy jobban megitélhessem s felfoghassam a helyzetet. Ha beleszóltam a társalgásokba, ez is csak azért történt, mert meg akartam kimélni egy komoly vétség elkövetésétől, t. i. lekötni egymásnak magukat visszavonhatatlanul a nélkül, hogy megkérdeznek ez iránt legjobb barátjukat. Csengessen kedves gyermekem, most már mindhárman nagyon nyugodtak vagyunk, lehet lámpákat hozatni be.

Én némán ültem ott, mialatt Manuela theát töltött sir Brudnelnek s kérdezősködött utja felől s mindazt a legelfogulatlanabb módon. Dolores gyorsan jött-ment a szobában, néma rettegéssel figyelve meg a kiejtett szavakat s mozdulatokat. Nyilván való volt, hogy elárult bennünket, egy merész csapással akarván felmenteni Manuelát az iga alól s kényszeriteni sir Richárdot, hogy kettőnk sorsát egyesitse s nőül adja hozzám gyámleányát.

A mint Dolores kiment, Brudnel ur, ki még eddig nem emelte volt reánk tekintetét, felállt, becsukta utána az ajtót s nevetve nézett reánk. E nevetés nagyon erőltetettnek tetszett előttem s egészen összeszoritá szivemet.

— Tehát kedves gyermekeim! tökéletesen ki vagyunk békülve egymással előlegesen is. Önök felvilágositásokat akarnak adni, én példát akarok adni erre nézve az őszinteségben . . . . . igen! a teljes feltétlen őszinteségben!

Ezzel leült s ekép kezdé beszédét:

„Jól tudom orvos ur, hogy Manuela — ön előtt valódi nevén kell őt szólitanom — nagyon hiven elbeszélte önnek egész élettörténetét. Épen semmi kijavitni valót sem találok benne; csak egyetlen pontot kell felderitenem, mely nála homályban maradt s következőleg ön sem tudhatja tisztán. Ő azt hitte, hogy hosszas és nagyon ártatlan szinezetü bizalmas együttlétünk ideje alatt, akaratom ellenére is voltak néha oly perczek, mikor hátalmat gyakorolt reám szépsége. Ebben ő tökéletesen csalódott, nem voltam soha egy perczig is — bevallom szégyenemre — s nem vagyok most is legkevésbé is szerelmes belé. Soha meg nem igértem neki egyebet e részben, mint hogy rajta kivül más nőt nem fogok elvenni: nem állt szándékomban valaha megnősülni. Hiába rejté el mosolyát kedves orvos, látom belőle, hogy azt hiszi, kiszé tulozva adom elé hihetlen és bambasággal határos közönyösségemet. Látom megtisztel azzal, hogy elhiszi felőlem, miszerint ellent birtam állani még a leghevesebb kisértésnek is inkább, mint hogy eláruljam gyámnokságom szentségét; de a mellett azt is gondolja ön magában, hogy most mindenek előtt abban áll szerepem, a nevetségtől megóvni magamat s hogy e bölcs önmegadás, melyet csak negélyozek, kissé nehezemre esik. Meg akarom mutatni önnek, hogy én valódi angol vagyok, nyugodt, higgadt tudok lenni, ha ugy kivánja valamely rögtön beállt válság. Tudja meg tehát, hogy én ide azon határozott szándékkal érkeztem vissza ma este, hogy nőül fogom venni gyámleányomat azon esetben, ha ő azon szivességben részesit, elfeledni éveim számát s elfogadja nevemet és vagyonomat.

És én hidegvérrel tettem ez utóbbi határozatomat s oly indokból, mely Manuela előtt merőben ismeretlen. Ez elég különös, de nagyon fontos okot meglehet, meg kell, meg akarom mondani önöknek.

„Egy előre nem látott s nem remélt véletlen feltaláltata velem leányomat, igazi, elvesztett, születésétől fogva előttem rejtve tartott leányomat. Azon kedves tervet alkottam magamnak, ezentul együtt lenni vele, közelében lenni, hogy hol, az mindegy, csak örökre közelében élni. E felfedezés édes reménynyel, büszkeséggel, végetlen örömmel tölté el szivemet; de ez imádott lényt, kit meg lehet, csak még sok idő elteltével sikarülend törvényesen elismernem s magaménak vallani, nem tarthatnám házamnál a nélkül, hogy a rágalom, vagy legalább a gyanusitás be ne szennyezné hirnevét. Ilynemü igaztalanság érte, akaratom ellenére a szegény Manuelát. Tehát gátot kellé vetnem ez egyik szorencsétlenség elé s helyrehozni a másikat. Ha egész nyilvánossággal ülöm meg mennyegzőmet Manuelával, biztositom számára a megérdemlett tiszteletet; leányomnak törvényes hitestársamban méltó barátnőt adhatok. Házam e házasság végrehajtása által igazolva leend, tisztán álland a világ szeme előtt és a boldogság mindhármunkat egyesithet benne. Én tehát azon reményben érkeztem meg ide, miután a legnagyobb tevékenységet fejtettem ki ügyeim elintézésében, hogy a legjobb megoldást hozom magammal de a szerelem még gyorsabb szárnyakon járt, mint az okoskodás s önöket egy egészen másnemü megoldás közepette találom fel. Egy perczig le voltam hangolva miatta, leányom végett; de a baj nagyon könnyen helyrehozható. Más házasságot teendek, valamely nagyon komoly házasságot s mi pedig az önökét illeti kedves gyermekeim, reménylem, hogy azokután. miket elmondottam, az orvos nem fog semmi akadályt találni benne s nem fogja önzőleg elfogadni ama regényes áldozatot, melyet oly meggondolatlanul ajánlottak fel neki. Én elmondtam a mit akartam. Mit szólnak hozzá? Van valami ellenvetésük reá?

— Épen semmi — viszonzá Manuela, megcsókolva a sir Richárd kezét. Ön maga a jóság angyala s most is, mint mindig, lelkem meghajlik ön előtt! Ön, tudva, hogy mily kevés becsecsel birok én, meg akart tisztelni azzal, hogy felemeljen ön magához. Elég őrült valék ezelőtt is hizelegni magamnak ezzel, mindazon perczig, midőn a valódi, mindent magában záró szerelem helyettesité keblemben a gyermeki szeretetet. Ekkor vettem észre, hogy becsvágy és érdek is vegyül ön iránt érzett hajlamomba, nem nyerészkedési vágy, ön jól tudja, hogy ez érzelem merőben ismeretlen előttem, hanem azon hiuság ösztöne, hogy egy önhöz hasonló egyént tudjak lebilincselni . . . Igen, valóban, akaratom ellenére is jött néha ily gondolatom.

(Folyt. köv.)

Lapunk jövő száma közbelsö ünnep miatt szombaton jelenik meg.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ak: Schaup és Grosz. Póttag: Planck. — Salzburgiak: Wegscheider. Póttag: Keil. — Stájerországiak: Rechbauer, Walterskirchen. Póttag: Carneri. — Karinthiaiak: Ritter. Póttag: Egger. — Krajnaiak: Schaffer. Póttag: Ratslag. — Bukovinaiak: Kochanowski. Póttag: Wajnarowicz. — Morvaországiak: Kübeck, Sturm, Weeber. Beer. Póttagok: Promber és Kálnoky. — Sziléziaiak: Demel. Póttag: Beecz. Tiroliak: Ciani, Wildauer. Póttag: Goldegg. — Voralbergiek: Oelz. Póttag: Thurnhen. — Istriaiak: Franceschi. Póttag: Vidulich. — Görziek: Teuschl. Póttag: Porenta. — Triesztiek: Coronini. Póttag: Winkler.

— **Az országgyülési** szabadelvü párt körének könyvébe eddig beiratta magát 242 tag és pedig a következő sorrendben: Wenckheim Béla báró, Szende Béla, gróf Pajacsevics Péter, Péchy Tamás, Perczel Béla, Trefort Agoston, Széll Kálmán, Tisza Kálmán, Simonyi Lajos báró, Janitsáry Sándor, Giczei Samu, Wächter Frigyes, Móricz Pál, Hollán Ernő, Lónyay József, Korizmics László, Petrovay Ákos, Urbanovszky Ernő, Brennenberg Mór, Hajdu Ignácz, Molnár Antal, Degenfeld Lajos gróf, Bárány Ákos, Nikolics Sándor, Kvassay László, Salamon Lajos, Frölich Gusztáv, (olvashatatlan) József, Szeniczey Ödön, Oláh Gyula, Galgóczy Sándor, Lészai Lajos, Ghyczy K., Pulszky Ágost, Kovách László, Ghyczy Dénes, Tavaszy Endre, Kármán Lajos, Gidófalvy Albert, Horváth Sándor, Bakcsi Ferencz, Dobsa Lajos, Tormássy M., Trájcsik Alajos, Szabó Imre, Beöthy Algernon, Buzinkay Pál, Makray László, Földváry Mihály, Császár Bálint, Schaser Frigyes, Lónyay Béla gr., Szmrecsany László, Brogyányi Vincze, Radvánszky Károly, Benedikty Albert, Marx Antal, Vargics Imre, Horváth Károly, Bittó Kálmán, Vladár Ervin, Bodai Sándor, Toszt Gyula, Karassiay István, Pap Lajos, Szakáll Antal, Szombathelyi Győző, Szakácsy Dániel, Dimitrievics Milos, Degré Alajos, P. Szathmáry Károly, Zámory Kálmán, Luksics Bódog, Matuska Péter, Farkas Gyula, Bocsánszi Adolf, Vécsey Tamás, Bogyó Sándor, Horn Ede, Cseh Károly, Rauscher Jakab, Várady Gábor, Molnár Aladár, Eitel Frgyes, Ráday Gedeon gr., Takács Lajos, Kosma Parthen, Istóczy Győző, Balogh János, Radó Kálmán, Máriássy Kálmán, Szemző János, Wahrmann Mór, Bos A., Kiss L., Zeyk K., Szentpáli Jenő, Teleszky I. Szapáry Gyula gr. Szilágyi Dezső, Szomjas J. Simonffy Kálmán, Stoll K., Falk Miska, Gorove István, Nemes Péter, Zsivkovics János, Matics János, Burka Bazil, Popovics Jenő, Kemény Mihály, Pulszky Ferencz, Gozmán János, Banó József, Szaplonczai Miklós, Csernaton Lajos Ivánka Imre, Battha Andor, Bittó Béni, Bemcsey Gyula, Jókai Mór, Mihályi Péter, Majthenyi Dezső, Schuller József, Nagy György, Tóth Kálmán, Hets Károly, Fabritius Károly, Bonts Döme, Ernuszt Sándor, Kerkápoly Károly, Csillag László, Wodianer Béla, Urváry Lajos, Farkas Elek, Péchy Manó gr., Kemény István b., Madas Károly, Dulovics Ernő, Zsitvay József, Toth Vilmos, Smaits Bertalan lovag, Éder István, Éber Nándor, Csáky Tivadar gr., Kendeffy Árpád, Dálnoky Barna, Horváth Lajos, Houchard Ferencz, Tarnóczy Gusztáv, Hradszky Antal, Jendrassik Miksa, Kemény Kálmán b., Huszár Imre, Csemeghi Károly, Wodianer Albert, b., Pogány Károly, Harkányi Károly, Nehrébeczky Sándor, Tolnay K., Szitány Ber. Molnár Ist., Szontágh Pál, Matolay E. Bésán Mihály, Horváth Gyula, Horánszky Nándor, Kemény Gábor b, Hammersberg Jenő, Érkövy Adolf, Schmausz Endre, Kodossy Imre, Harkányi Frigyes, Lukácsy Béla, Janitsáry Szilárd, Szabadhzgyi Antal, Domahidy Ferencz, Lejtényi Győző, Szentiványi Márton, Halassy Gyula, Gáspár András, Tisza László, Molnár György, Beleczey Rezső, Horváth Boldizsár, Barcsay Ákos, Fest Imre, Kautz Gyula, Prileszky Tádé, Hajos János. Szabó Lajos, Kálnoky Pál, Károlyi Ede gr., Csáky László (?), Deák Ferencz, Rudics József, Horváth Mihály, Bohus Zsigmond, Szathmáry Miklós, Beöthy Lajos, Jeney József, Bittó István, Orody Pál, Ragályi Gyula, Ottlik Géza, Kubinyi Ödön, Bogdán Vincze, Házmán Ferencz, Szilády Áron, Szentimrey Elek, Ráday Gedeon gr., Havas Sándor, Királyi Pál, Major Pál; Podmaniczky Fr. b., Dániel Ernő, Andrássy Aladár gróf, Tóth Bálint, Steiger Gy., Román Miron, Lukács B., Domahidy Istv., Lehoczky Egyed, Vojnits Barnabás, Dániel Béla, Horváth Döme, Pisuth István, Perényi Zsigmond b., Popovics Deseanu János.

A „P. N." a névsorhoz a következő megjegyzést teszi:

A mint e névsor csak futólagos átolvasásából is látható ez semmiképen sem teljes névsora még az országgyülési szabadelvü pártnak. Nem tekintve azt, hogy van ezen tagok közt három főrendiházi tag is, hiányzik abból sok oly képviselőnek neve, kik határozottan a szabadelvü párthoz tartoznak, sőt a kör helyiségében is sokszor megjelennek, de eddig még nem irták be a nevüket a könyvbe. Többek közt csak Pauler Tivadar, gr. Zichy József, Bartal György és Zsedényi Ede, képviselőket emlitjük kik nincsenek a névsorban. Valjon ide sorozzuk-e Szlávy Józsefet is, azt nem tudjuk. (Azt hiszszük, nem szenved kétséget, hogy igen. A szerk.) De sok képviselő, különösen erdélyi, régóta nincs is a fővárosban és igy nem is volt még alkalma a kör könyvébe magát beiratni. A horvátok közt Zsivkovics osztrák főnökön és Smaics főrendiházi tagon kivül egyetlen képviselő neve sem található a névsorban, még az itt időző Tombor sincs még beirva. A szászok közt is nagyon kevés jegyezte be magát. A husvéti szünidő után, majd ha teljes számmal fognak remélhetőleg megjelenni a képviselők, fog csak még e névsor kiegészittetni.

Magyar lapok szemléje.

A „Reform" szerint a bankkérdés legközelebb napirendre kerül. Egészben és egyes rázisaiban nagy érdekkel és kritikával fogja kisérni a tárgyalásokat. A gazdasági kérdés azonban nemcsak pénz- és hitelkérdés. A budget, az adók, az államjavak és bányák s a többi finánczialis kérdésen felül, valamint a nagy bankkérdés mellett, a földhitel, a takarékpénztárak, az uzsora stb. kérdésein kivül a gazdasági kérdésnek még igen sok más ága van. A forgalom kérdései, u. m. vasutak csoportositása, kiépitése, csatlakozások, tariffa kérdés stb. a közmunka kérdése, a kereskedés szervezése; az ipar érdekeinek valamint a kincstáréinak megóvása az uj vám és kereskedelmi szerződésben; az annyira elhanyagolt bányászat figyelembe vétele; az állattenyésztés továbbfejlesztése, folyók szabályozása, Erdélyben a birtokviszonyok rendezése s több más mind megannyi részletei ama nagy problemának, melyet gazdasági kérdésnek nevezünk, kitüzött czéljai ama nagy actionak, melyet e kérdés a gazdasági élet majd minden terén, az államtól és az egyesektől, a kormánytól, a törvényhozástól és a nemzet vállalkozó szellemétől, szorgalmától és takarékosságától megkövetel. Lesz-e a kormányban — kérdi — képesség, lesz-e a társadalomban erő a gazdasági kérdés ilyetén megfejtésére? Hazánk jövője követeli, hogy legyen. A közszellem éberségének leend föladata ügyelni, hogy a nagy érdekek, melyek itt felmerülnek, el ne altattassanak és telyes megoldást nyerjenek. Ez hivatása a lapoknak is. Ebbeli kötelességét ő is teljesiteni fogja: a gyakorlati kivitel terhe, felelőssége és dicsősége másokat illet meg, azokat, kik a közügyek élén állanak, kik a nemzetet vezetik, kiket a nemzet követ.

Az „Ellenőr" ugy találja, hogy Erdély egy szivvel-lélekkel megértő a jelszót s kijelölé az irányt, ez azon férfiak örök érdeme marad, a kik Kolozsvár falai közt oly impozáns diadalra vitték törekvéseiket a Királyhágón inneni részek szine-javának tapsai és lelkesedése közt. Övék mindnyájoké lesz a dicsőség, hogy az unio formái között annak lényege jut emelkedőbe megszilárditására és tökéletesitésére az alaknak is. Emelkedőbe kell pedig jutnia az alkotmányos tevékenység egyöntetü fejlődése, egységes iránya által, melynek most már zálogát üdvözli a mai határozatokban. Kivánja, gazdag áldás legyen a vetésen és tisztelet, érdem a magvetőknek. A szabadelvü párt zászlója pedig lobogjon magasan Királyhágón innen és tul és érje dicsőség. De nem tépi meg azt sem, melyet a conservativ ellenzék Kolozsvártt se késett kibontani, sőt üdvözli, mint a helyes mértani vonal meghatározására szükséges második iránypontot. A többi pártocska felett bizvást eltekinthet. Nem zavarnak meg; mert — nem számitanak.

A „Pesti Napló" szerint az erdélyi magyarság egyesülése a nemzetiség s a közmivelődés erőteljes előhaladásának tényét jelenti a Királyhágón tul. A Kemények, Telekiek, Mikók, Erdély aristokratiájának e régi diskoszorus neveinek viselői ma férfiui jobbjukat nyujták a Tiszáknak, hogy egyesült erővel küzdjenek az alkotmány és a közmivelődés nagy érdekeiért a magyar állam őrtüzhelyeinél. Helyreállott a frigy. A mere Erdélyben a magyar szó hallatik, ott mindenütt politikai barátok és frigytársak találhatók, a testvérharcz megszünik, a személyi támadások elhallgatnak s a nemzeti nagy munkára egyesült és egyesül az egész magyarság. E munkánál a magyarság szivesen látja a románt s a körültekintő szászt, ki rendszerint akkor opponál az alkotmáayos hatalomnak is, ha azt gyöngének tudja. Az egyesülés tényében nincs semmi támadó a nemzetiségek ellenében. Az alkotmányos előhaladás körüli küzdelmekben egyenjogu bajtársak a magyarral; de hogy azok lehessenek, szükséges, hogy a magyar kormány ne szoruljon szavazataikra. A pártok egyesülése ezt teszi lehetővé országszerte s Erdély, mely Magyarországgal mindig együtt érzett, bizalmi férfiainak mai imposáns nyilatkozatával e tekintetben is méltón sorakozott Magyarország értelmisége nagy részének politikai frigyéhez.

Román lapok szemléje.

A „Trompetá Carpatiloru" válaszol a magyar lapoknak a brassói g. keleti román gymnasium részére megszavazott segély ügyében tett felszólalásaira, s oda nyilatkozik, hogy a románok senkit se üldöznek. A görögöknek templomjuk s iskolájuk van, s ezek kizárólag a görögnyelvet használják. A Bulgárok iskolákkal rendelkeznek. A magyaroknak Bukarestben ref. templomuk van. A magyar községeket meglátogatják a magyar papok, kikkel senki se bajlódik. Az idegen nemzetiségek s ezek culturájok a román kormány által kellőleg respectáltatik, s azért felette boldognak tartja magát azon idegen, ki a Románok országában a politikai jogokat elnyerheti. Ki hibája tehát, — kérdi — ha a magyarok fiai megtanulnak románul, hogy a román államban románok lehessenek? Ki hibája, ha a magyaroknak tetszik a romanismus, s ezért nemzetiségökhez csatlakoznak? Tegyék a magyarok is Osztrák. Magyarországban azt, hogy a románok akarjanak magyarok lenni, hogy csak a magyar nyelvet tanulják, s senkinek semmi mondani valója nem lesz. De az osztrák-magyar birodalomban levő 4 millió tiszta romántól nem lehet erőszakkal követelni, hogy nemzetiségöket, vallásukat, s szüleik nyelvét elhagyják. Romániának kötelessége a g. keleti egyházakat és iskolákat fenntartani, bárhol legyenek azok; s ha nem teheti kötelességét teljesen, teszi ugy a mint lehet. Romániának kötelessége lenne kivánni, hogy az ő tanterve, melyet az egész globus bámul minden román iskolában elfogadtassék. De ő ezt nem teszi, s belenyugszik abba, hogy a román iskolák azon országos törvények alatt álljanak, mely országokban e tanodák léteznek.

A „Romanul" ugy találja, hogy midőn Bukovinában az egyetemi ünnepély alkalmával egy román-ellenes ünnepélyre készülnek, akkor a bécsi képviselőházban, egy román képviselő: Dumba azon inditványt tette, hogy a Bukovina fővárosában levő egyetemnél az országnyelve a románnyelv s ennek irodalma részére egy rendes tanszék állittassék be. Ezen inditvány el lett fogadva. Bukovinát tehát ő románnak tekinti, mivel szerinte ezt nemcsak a történelem bizonyitja, de elismerte most a bécsi képviselőház is, midőn Dumba inditványát elfogadta, s constatálta „hogy a románnyelv Bukovinának nyelve" Bukovina e szerint nemcsak román, de egyszersmind a románoké is.

A „Gaz. Trans." a magyar suprematia ecclatans bizonyságának tartja azt, hogy a nemzeti képviselők egészen megváltoztatták álláspontjukat. E tett szerinte Erdélyben is sokat árthat. Nem akarja a magyar képviselőház román nemzetiségü tagjainak eljárását birálat alá venni, de nem teheti mégis, hogy azon kérdést fel ne vesse: nem volt-e eddigelé elég idő meggyőződést szerezni a magyarok igazság szeretetéről és loyalitásáról? Ma is még a sötétben kell botorkázni? Ha igen, akkor belenyugszik abba, hogy jobb sorsban nem reménylhetnek. Ugy látja, hogy nagyon gyengék, s saját erejökben sem biznak. A mi neki különösen rosszul esik, az, hogy a román képviselőknek ez eljárását a magyar sajtó üdvözli; egyedül a Tisza organuma, az „Ellenőr" nincs meg elégedve a nemzeti képviselők clubbjának határozatával, mivel feltétlen megadást kiván.

Az „Ellenőr" azonkivül hangsulyozza, hogy az állam nem ismer nemzetiségeket, melyeket kibékiteni kellene, csak hazafiakat ismer, kiket örömmel szorit kebléhez. A nemzetiségekről való e feltevéssel — mint a „Gazetta" véli — a magyar urak soha se fogják a népeket kibékiteni. Ez uton csakis egyes egyéneket szorithatnak keblökhez, de nemzetet, mely mint ilyen s nem mint egy akaratnélküli nyáj, feltétlenül alárendelve egy hivatlan bojtár discretiójának, akar élni — soha.

Azon tényben, hogy a nemzeti képviselők kinyilatkoztatták, miszerint a nemzeti kivánalmak ügyében szerkesztett programm sértetlen fenntartása mellett, a kormány működése elejébe akadályokat nem görditenek, azt látja, hogy a nemzeti képviselők kormánypártiak lettek.

A „Federatiunea" a jelenlegi többséget tekintve, a Tisza ministeriumnak hosszu életet jósolhatna; de a dolgok — szerinte — egészen másképen állanak. Az ugy nevezett 48-asok mindent el fognak követni, hogy képviselőkül csak 12 próbás magyarok választassanak, olyanok, kik nem adták el magukat a németnek s hozzá teszi: „woher nehmen, wenn nicht stehlen?" — Sennyey pártja, ha a catholikus clerus által támogattatik, szaporodni fog ugyan, de a jelenlegi választásnál többségre még nem vergődik.

Egy lehetséges krizis alkalmával azonban Sennyey tudni fog többséget teremteni. A választások után a Sennyey pártja — mint hiszik — 100 képviselőből fog állani, miután a cath. clerus mindent elkövetend a cálvinista Tisza megbuktatására.

KÜLFÖLD.

Kolozsvártt, márt. 1875 24.

Konstantinápolyban a mult héten nagy szensatiot keltett összezördülés történt a porta s az osztrák-magyar nagykövet: gr. Zichy Ferencz között. A porta azon a ponton áll hogy gr. Zichynek elhivatását kérelmezi, s gr. Zichy majd hogy ki nem kérte utleveleit. A dolog még ma nincs teljesen elintézve s valószinü, hogy az elintézés maga után fogja vonni a nagyvezir lemondását.

Az ügy lefolyása, a mennyire az eddigi hirekből kivehető, a következő: Gróf Zichy, mint állitják, külügyi hivatalunk megbizása folytán igen erősen pártját fogja Hirsch báró, a török Stroussbergnek s a ruméliai vasutak consortiumának. Ez utóbbi consortium, mely eddig Párisban birta székhelyét, áttette azt Bécsbe. Zichy e vasuti vállalkozók érdekében közvetlenül a szultántól bizonyos kedvezményeket nyert s a szultánnak erre vonatkozó igéretét táviratilag tudatá Bécsbe. Alig hogy a távirat elküldetett, a török kormány arról tudósitá a nagykövetet, hogy ő félreérté a szultánt. Zichy erre erélyesebb hangon kért felvilágositást s ujabb audientiát a szultántól. Az audientia csak két nap mulva adatott meg. Zichy gr. ere ujabban előterjeszté az ügyet, a szultán azonban kijelenté, hogy most más informatiókat nyert s az első audientia alkalmával tettt igéreteit visszavonja.

Mint ebből látszik, az ügy meglehetősen éles jelleget nyert, s ha a török kormány, mely a szultánt a nagykövetnek tett igéret visszavonására birta, nem hátrál, alig következhetett volna más, mint a diplomatiai összeköttetés megszakitása Ausztria-Magyarország s a török kormány között.

Szerbiából komoly események hire lepte meg a világot, melyek lehető következményeik miatt sokkal nagyobb mérvben vonták magukra Európa figyelmét, mintsem azt Szerbia helyezete és politikai fontossága, a keleti kérdéshez való viszonyát nem tekintve, önmagában megérdemelhetné. A skuptsina radicalis többségének azon inditványa, hogy ha a fejedelem a trónörökös kijelölése nélkül halna meg, a skuptsina van jogositva királyt választani, eléggé feltünteti az ottani hangadók törvekvéseit.

A spanyol csatatéren nem történt a lefolyt héten fontosabb esemény. Az „Univers" ugyan azt hirelé, hogy a carlisták San Cristobalt elfoglalták, mi azonban eddig megerősitést nem nyervén, bátran meg nem történtnek tekinthető. A carlista tábornok és Alfonz között állitólag létrejött „conventio"ról szóló hir mindinkább positivabb alakban lép föl; tények azonban még nem szólanak a hir mellett.

Egyetemi felolvasások.

Egyik tegnapelőtti hirünkben jeleztük az egyetemi kör javára vasárnap tartott felolvasások külső eredményét, mely fölött sajnálatunkat kell újolag is kifejeznünk. A felolvasások belbecse és értékes voltára nézve épen ellenkező érzelmeket táplálhatunk s e tekintetben inkább sajnálhatjuk az elmardt közönséget, a mely valódi élvezettől fosztotta meg magát. Az e napi két felolvasás egyikét Szász Béla tanár ur kitünő értekezése képezte.

A tisztelt tanár ur mindjárt felolvasása elején kiemelte, hogy bárha „az emberi ösztönélet" czim kissé gyanus szinben is tünteti föl szándékát, a mennyiben a közönséges nyelvhasználat inkább csak az állati élet körében ismer ösztönt — teljesen nyugodt lelkiismerettel fog fejtegetéseihez. Fontolóra vévén a dolgot ugyanis el kell ismernie az okossággal, erkölcsiséggel és aesthetiskai képességekkel biró embernek, hogy az ösztön nagy szerepet játszik az ő életében is s azon tudalmatlanul ható mozzanatok okai, melyek a felületesen gondolkozó előtt föl sem tünnek, az öntudatosan lefolyó processusok mellett épen az ösztönélet regiójában keresendők.

Mindenekelőtt szükséges azonban az ösztön szónak egy kissé tágasabb értelmezést adnunk, mint a milyent a közönséges életben tulajdonitanak annak. Az ösztönt nem csak azon célszerü miveleteknek tekintjük okául, melyeket az állatok öntudatlanul végrehajtanak, mint pl. a költözködő madarak, hanem még alább is szállhatunk s kimondhatjuk, hogy a növények által életük folyamában véghezvitt célszerü müveletek alapjai hasonlóan az ösztönben keresendők. Ha a pók legelső hálóját tapasztalat nélkül, s igy csupán ösztönből, oly helyre szövi, mely táplálkozási, élet fentartási érdekeinek leginkább megfelel: a növények gyökerei ts épen ugy fölkeresik a tápláló földréteget, sokszor három-négyszer oly mélységre hatolván mint rendes körülmények közt előfordulni szokott. A mondottakat számos és ügyesen választott parallel példa által bizonyitgatja a tanár ur s hangsulyozza, mint ezekből vont következtetést, hogy a szerves lények két nagy csoportjának körében előforduló tudalmatlan, célszerü és a létfentartásban kifejtett alkalmas müveletek alapjául szólgáló erők, rugók egy és ugyanazon ösztön szóval jelezhetők.

Hogy az összes szerves lények közt az emlitett tekintetben rokonság létezik — eléggé bizonyitja számos oly jelenség, mely a legalsóbb rendü lény életében ép ugy előfordul, mint a teremtés koronájában, az okosságára, bölcsességére önteltséggel gondoló büszke ember. Ha az ujszülött csecsemő kis szájacskáival müvészien végzi a szopást, mintha hét is járt volna ki ennek megtanulásában s ha az járni kezdő gyerek az egyensuly elméletének legkisebb ismerete nélkül karocskái hordozásával igyekszik magát az eséstől megóvni, a napsugár elől önkénytelenül elzárja kis szemeit pilláival: ezek époly tudalmatlanul végzett mütétek, milyet az állatoknál is tapasztalunk. A tyuk által kiköltött kis ruczák a tudó anya minden aggodalmas intése dacára ösztönszerüen mennek a vizbe s a kis csibe bizonyára ösztönszerüen kap mindjárt kis szemek után az elébe hintett kása szemek felé. Hivezük ezt akár a szervezett anyag működésének, akár ösztönek teljesen mindegy a dologgal szemben. Az emlitetteknél azonban még tovább is mehetni a beszélőképességre is befolyásolólag, állithatni az ösztönnek nevezett alaptehetségnek.

Mert bárha a beszéd megtanulásának részt tisztán külső benyomások utján jön létre a kisdednél, másfelől a komoly figyelő szemlélő azonnal feltünik, hogy a gyerek lelke munkás e fontos processus közben és sajátmaga is fejti benső, az ösztönéletben keresendő müveleteivel ön lényét. Ez igen fontos itás igazolására legyen elég annak fölemlitése, hogy valamely gyerek sokkal képesebb a elkiszerre, mint a szülő, a szülő, a szülő,

gemlitenü, mely épen oly hatalmas tényevolt a ha ogó „éljen“ek előidézésére, mint ga a dolo természeténél fogva érdekes tárgy. Haller ároly tanár ur felolvasása nem ott hátrá a kidolgozás csinossága tekinteen, de m vel inkább tudományosan szakszefejtegetés et tartalmaz — tartozkodunk vásától, ut án olvasóinkat az „Erdélyi Mum“ füzetre, hol a dolgozat egész terjedelben meg enend.

z erdlyi gazdasági egyesület lözgyülése mart. 23.

Az er gazdasági egyesület tegnap tarta nem gyon népes, évi rendes közgyülé gr. Mik lmre ő excellenciája elnöklete alatt. öklő gr ur következő beszéddel nyitotta g az ülé:

Tisztelt közgyülés!

Midő alapszabályaink értelmében ismét yesületün évfordulati ünnepét üljük, örvenk, hogy nőket, mint egyesületünk és gazdagi érdek k buzgó pártolóit és gyámolóit ujegy üt thatom.

Egyeletünk titkára szives leend azonnal öterjeszte: mit tett az egyletet képviselő azgató vasztmány a lefolyt évben anyagi és ellemi tekintetben. Önök feladata leend a lett helyő vagy helytelenitő itéletet monani.

Nem tehetem azonban, hogy én is ne tesitsem közgyülést egy ez év folytán beáll tt, egyesetünkre nézve örvendetes körülmény l, mely gyesületünket, anyagi erejének gyapodása tal képessé teendi arra, hogy az apszabály ink első pontjában elébe irt irányt: z orszá gazdasága közös érdekei ek ere szerint buzgón gyámoli ását tovább is szeme előtt tartva, a jövő en valan vel szélesb körben mozoghasson, inézkedése k mérvét növelhesse és ezentul az ddigiekn láthatóbb eredményeket eszközölhessen. Ugyanis jobb életre költözött egyik agtársunk gr. Bethlen László, nagy-buni szépiterjedési — körül-belől háromszász holdnyi birtok végrendeletileg az erdélyi gazdasági egyesü tnek hagyományozta.

Rés mről kegyeletés érzettel emlitem — s emliteni a hálás maradék — az ő nevét; mert min zon teher mellett, melynek lefizetésétől a jó ág birtokbavétele, a végrendelet értelmében eltételezve van, intézetünk anyagi gyámolitára nézve ő egy maga többet tett, mint mi összesitve mindnyájan ez ideig tettünk; mi bátran állithatom, hogy ő egyesü etünk anagi alapját, több mint megkétszerezte. Ennél gva meg vagyok győződve, hogy neve, a ga aközönség emlékében mindég tisztelet tárgy fogja képezni.

A ság birtokunkba vehetésére megkivántató énzösszeg megszerzése, és egyéb e tárgyban eendő sürgős intézkedések megtétele iránti in zkedés fogja egyik főtárgyát képezni önök tan skozásainak.

Tuatni kivántam továbbá a tisztelt közgyülésszt is, hogy az egyleti titkár ur szolgálati sz rződése a mult 1874-ik év junius hava végével lejárván, az igazgató választmány őt ujabb három évre, az az 1877. junius a végéig erződtette, megadván neki az 1874-iki közgülés által előre biztositott 200 forint fizetés emelést.

Vé ül most is, mint minden más alkalommal, egyesületünk minden tisztelt tagját arra kérve hogy a mult iránt méltánylattal, a jövő felé pedig csüggedetlen reménynyel lenni se dolgunknak kivánságunk szerint való folyása, se edvezőtlen szelek lengedezése között meg neszünjenek: a közgyülést megnyitottnak nyilvánom.

A éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után a itkár olvasta föl jelentését, hangsulyozván, hogy ha a történt müködések és a kezdeményzések bárha nem is mondhatók hibátlanokna minden tekintetben — de az nem a választmány igyekezetén és ügybuzgalmán mult.

A mult év folyamában 63 tag szólittatott fölkötelességének megujitására, illetőleg az együletbe belépésre, a mely felhivásnak, fájdalo, csak heten feleltek meg. Uj tag három lépett az egyesületbe, mig az elhaltak száma 4-e tesz.

A gazdasági egyesület mult évi müködését praesentálja 1 közgyülés, 11 rendes és 3 rend vüli választmányi értekezlet, mely gyülésekne eredménye 259 határozat. Az elismerés kü nösen a kertészeti szakosztályt illeti buzgó s lankadatlan müködéséért. A titkári hivatal 1043 ügyszámot intézett el.

Az „Erdélyi Gazda“ mint ez egyesület közlöny az összes magyarországi ilynemü egyesü teknek valóban nagyon kicsiny dijért fölajánlatott, de ez ajánlatot csak 14-en vették génybe. A deficit a lap kiadását illetőleg, laczára a magas kormány jóindulatu pártfo sának, az elmult évben is meg volt.

A kitüzött három pályakérdésre bárha érkezt munkák be, de a felületes és a tudomány zinvonalán alól álló tárgyalás és minőség ratt a pályadijak nem voltak kiadhatok. A szőlőzeti pályakérdés ujólag is kitüzetett.

A pénztári számadás megvizsgálására kiküldött három tagu bizottság mindent rendben találván a pénztárnokot a további felelősség alól felmentetni ajánlja, elismerését nyilvánitván a pontos kezelésért.

Az ügyvédnek felszólitása a hátrálékban lévő befizetések fölhajtása;

az apró urbéri papirok átváltoztatása;

a fizetés alkalmával házhoz viendő nyugták életbeléptetése, és a pénztárnok felelősség alul leendő fölmentése iránti inditványokat a közgyülés elfogadja.

A nagy-utczai szőllő és telek eladása iránti inditvány nem fogadtatott el. E telekkel már 9 éve tétetnek kisérletek, de az eredmény egyáltalában nem kielégitő. E tényt elismerik ugyan az egyesület tagjai, de azért legtöbben nem vélik eladandónak s inkább a kezelés hiányos és czélszerütlen voltát, mint magát atalaj minőségét tartják rosznak. Az e tekintetben tett eddigi kiadások összege mintegy 1400 frtra rug.

A felállitandó vincellér képezde tervrajzza és az épitési költségek előterjesztetnek. A szükségelt összeg 8679 frt 59 krt tesz, mi ha az épitendő igazgatói lakástis fölvesszük, mintegy 1200 frtra megy.

Gr. Bethlen László nagylelkü hagyománya került ezután szóba. Elnök meleg szavakban emlékszik meg a nemes és hazafias áldozattevőről. A birtokot illetőleg egy három tagu bizottság küldetett volt ki, mely részletes és valóban elismerésre méltó jelentést nyujtott be. A segesvári kir. törvényszék által följegyzett adatok és némi részben önálló észlelet alapján kidolgozott jelentés következőkben foglalható össze;

A birtokot 40,000 frt adósság terheli, mely az elhunyt gazdasszonyának fizetendő ki a végrendelkezés értelmében. Az egész birtok 174 parcella 58 részletben. A termő föld 1300 holdat tesz. Az udvar fekvése ha nem is épen a birtok mathematikai központjában van, de nagyon czélszerü helyzettel bir. A tagositás nincs e vidéken keresztülvive, de alig lehető, hogy a birtoknak ezáltal értéke emelhető volna, sőt tán jelen alakjában a kezelésre még czélszerübbnek mondható. Az erdők egy része kérdés alatt áll s csak mint egy 140 holdnyi mondható kétségtelen biztosságu vagyonnak. A bizottság a kérdéses részekre nézve is tett intézkedéseket, fölkérvén a segesvári kir. törvényszéket a tárgyalás mihamarább való megejtésére s azóta vett hivatalos értesités folytán constatálható, hogy az f. évi ápr. 1-én leend, mely alkalommal az egyesület magát képviseltetni fogja.

A birtok tisztajövedelme mintegy 1800 frtot tesz s ebből állami adó fejében 511 frt volna fizetendő. A birtok teljes értéke a törvényszék által felvett, nem magas, becslések alapján is mintegy 111.328 frtra tehető. A helység fekvése igen kedvező, nemcsak az enyhe égalj és a munkás kéz olcsón kiállithatása miatt, de azon körülménynél fogva is, mert a segesvári és héjasfalvi vasuti állomások alig fekszenek egy órányi járásra.

A birtokot terhelő 40,000 frt kifizetése iránt gr. Mikó Imre ő exciája elnöklete alatt egy a választmány által kiküldendő szükebb körü bizottság fog intézkedni s pedig ugy, hogy az emlitett összeg hagyományos Boér Károlinának az ápr. 1-ei tárgyalás alkalmával ki is fizettessék, miután a végrendelet idevonatkozó pontja értelmében az egyesület a birtokot e kötelezettség teljesitése előtt nem veheti át, a minek pedig mielőbb való megtörténte kivánatos.

A birtok miként leendő kezelését illetőleg alelnök Tisza László nem tartja czélszerünek, hogy az egyesület mint erkölcsi személy gazdáskodjék.

Egy felállitott minta-gazdaság nem fizetné ki magát az egyesületnek s épen ezért bárha nem is kivánja, hogy határozattá váljon most inditványa — nem teheti, hogy egy eszmét ne ajánljon a közgyülés figyelmébe, a mely az egyesület humánitását és hazafias czélzatait igen nagy mértékben örökitené meg.

Az eszme azon nemes intentiót volva hivatva előmozditani, hogy a székely kivándorlás akadályoztassék meg és a lehetőleg bevándorlássá fejlődjék. Ő különösen nagy sulyt fektet az ugynevezett paraszt, vagy is kisebbszerü minta gazdaságokra s igen melegen ajánlja, hogy az egyesület több részletre fölosztván a hagyományt, telepitsen oda néhány munkás, szorgalmas, de otthon kevéssel rendelkező székely családot; adja át ezeknek a birtokot mérsékelt és törlesztés utján fizetendő árban.

Azt hiszi, hogy oly formán azon vidéken nemsokára egy szorgalmas, erélyes és munkás telep fogna létrejönni, annyival is inkább, mivel a helység a székelyföld tőszomszédságában fekszik s igy a letelepitettek sokkal könnyebben megbarátkoznának sorsakkal. Ily irányu intézkedésnek nemcsak a humanismusnál fogva, de hozzánk közelebb fekvő szempontból is nagy hordereje volna. Ujolag hangsulyozza azonban hogy mint egy fölvillant eszmét mondotta el e dolgokat, s nem mintha határozatot hozni tartaná szükségesnek épen most e tárgyban, de azért melegen ajánlja az egyesület tagjai figyelmébe az elmondottakat.

A gyülés fölhatalmazza a választmányt illetőleg ennek megbizottjait az adósság kifizetésére leendő kölcsön fölvételre.

Az erkölcsi elismerés mellett kimondatott, hogy az egyesület háláját a nagy lelkü hagyományozó iránt emlékjel fölállitása által is ki fogja fejezni.

Kimondja továbbá a gyülés azt is, hogy szivesen csatlakozik azon inditványhoz, mely szerint egy borászati egylet alakittassék s egyáltalában nincs kifogása, hogy ez a gazdasági egyesület aegise alatt jöjjön létre.

A tagok részéről semmi inditvány sem tétetvén, a jkönyv hitelesitésre elnök, titkár és az egyesületi pénztárnok bizttak meg s ezel a gyülés d. u ½1-órakor befejeztetett.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Buda-Pesten márcz. 24. 9. ó. 50 p. d. e.
Érkezett, márcz. 24 9. ó. 57 p. d. e

A tegnapelőtti minisztertanács a képviselőház munkarendjét megállapitá; a sessio berekesztése szintén fölmerült s állitólag május második felében az ülésszak berekesztetik.

A porta és monarchiánk közt felmerült viszályt kiegyenlitettnek mondják. Zichy személyes elégtételt nyert.

Nyilatkozat.

Az Udvarhelyen megjelenő „Baloldal“ ban ezt olvasom:

— Jellemző. Hegedüs Sándor a „Hon“ főmunkatársa irt egy röpiratot, melynek czime „A közös ügyek a közel jövőben“, melyben igen ügyesen érvel a közösügyek ellen. Azonban jött a Tisza jobbra átfordulása, minek utána forditotta Hegedüs ur is a köpenyegét és a röpirat most a társulat nyakán sült, nem lehet a közönségnek kiadni. Ime oly emberek irják a legelterjedtebb magyar lapot, kiknek meggyőződésük gyorsabban változik, mint a mily sebességel a gőzsajtó dolgozik.“

E sorokra kénytelen vagyok megjegyezni azt, hogy röpiratomat épen azért nem engedtem közrebocsáttatni; mert ugyanazt tanácsoltam a baloldalnak, mit már megtett, hogy léphjen kormányra ez alapon. És a közösügyekben épen azt a hármas felosztást tettem, melyet Tisza emlékezetes február 3-ki beszédében, ugy, hogy még e napon kefelevonatban több barátomnak meg is mutattam röpiratom erre vonatkozó passusait. Tehát rágalom és hazugság az, hogy meggyőződésemet bármely a fordulat miatt változtattam volna; miről a „Baloldal“ szerkesztője meggyőződhetik röpiratom nálam lévő egyetlen péjdányából. Különben a kinem adott munkát nyilvános birálat alá okos és komoly ember nem veszi; noha én még titkos gondolataimat is szivesen birálat alá bocsátom.

Az események nem czáfolák, csak helyeslék és meghaladták röpiratomat, ezért nem bocsátom közre azt. Erről — ismétlem — meggyőződhetik a „Baloldal“ szerkesztője, kinek szivesen átadom röpiratomat olvasásra; hadd használja ellenem fegyverül — ha tudja.

Budapest, mart. 22. 1875.

Hegedüs Sándor.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, márcz. 24. 1875.

— **Városunk** ismét visszanyerte előbbi köznapi kinézését, az idegen arczok eltüntek utczáinkról; a vidéki főispánok, küldöttek és meghivottak ismét visszatértek házi tüzhelyeikhez. Aót hisszük kedvező omlékekkel távoztak Kolozsvárról; a szép egyetértés benyomásait vihették magukkal s most már reájuk nehezül a nagy, de magasztos feladat terhe, hogy az életben, maguk a választók között érvényesitsék a központon kimondott egyetértés és békesség szellemét. Ne is legyen fáradság a munkában, az erély, mit kifejtették az ellenséges küzdelemben, bizonyára nagyobb szolgálatot fog tenni a hazának, ha a kölcsönös béke fenntartására lesz forditva. Vesse le mindenki az ellenszenvet, fojtsa el az ellenséges indulatokat, ma az önmegtagadás erény. Magyarország java követeli ezt igy.

— **Gyulafehérvár** város 1875. márczius 19-én tartott képviseleti gyülése, b. Kemény Gábornak m. királyi belügyminiszteri államtitkárrá lett kineveztetésének örömére, ez alábbi üdvözlő iratot küldötte. Méltóságos báró Kemény Gábor államtitkár ur! Gyulafehérvár város képviseleti gyülése őszinte örömét siet nyilvánitani a felett, hogy Királyunk Ő Felsége a méltóságos báró urat m. kir. belügyminiszteri államtitkárrá kinevezni legkegyelmesebben méltóztatott. Az a nap, a melyen a kineveztetés a hivatalos közlöny lapjain hozzánkig jutott a kegyelet és öröm napja volt. A kegyeleté: mert méltóságodnak édes apja 27 év előtt szintén e kitüntetésben, e fontos teendőkkel terhes hivatali áliásban volt — mint országgyülési képviselőnk — hozzánk a legbensőbb bizalom kötelékével füzve, a melyre a kegyelet forró érzelme nélkül nem tudunk viszszagondolni: az örömé: mert noha fájdalom érinti keblünket az 1848-ik év utáni romlás emlékezetére, sőt amaz idő keserve sincs még egészben előttünk elfelejtve, a melyben e hon ezredes alkotmányát eljátszottnak, meghaltnak hirdetve, annak sirját szuronyos őrökkel őriztették, az ország képviseletét Szebenbe erőszakolták, hogy ott temetése végpompáját megüljék és mi Méltóságodat e hirhedt szebeni Landtagra minket abban nem képviselni küldöttük, választottuk meg, mindazáltal mint ködfátyolképek ugy tünnek el a keservek hazánk alkotmányos élete teljesen lett visszaállitása örömére és most sokszoros öröm dobog fel szivünkben, midőn méltóságodat a hon javáért fáradhatatlanul, csüggedetlenül az elsők soraban küzdőt amaz időtől mostanig magunkéinak mondhatjuk s ezutánra is e városnak a hon érdekeivel egyező java előmozditása s ama törekvő kész tevékenysége felett biztos reménynyel tekinthetünk. Fogadja őszinte öröm üdvözletünket s honfias tiszteletünket.

— **A kir. igazságügyminiszter** Bordeaux Nándor vajdahunyadi lakost a puji járásbiróság mellé birósági végrehajtóvá nevezte ki.

— **A kir. igazságügyminiszter** Stenzel Vilmos nagy-szebeni törvényszéki telekkönyvi irnokot ugyanazon törvényszékhez II. oszt. segédkönyvvezetővé nevezte ki.

— **Szinházunkban** tegnap Orsini Isabella adatottt üres ház előtt. A közönség kifáradtnak látszik a szinház látogatásában, már csak valamely rendkivüliség tudja összecsalni, holott a szinházi ivad még egy hónapig tart, az időre sem lehet ráfogni, hogy a szabadban nyujtson szorakozást s a havi több ezer forintra rugó ezutáni kiadásokra is fedezet szükséges. Ebből is látszik, hogy mennyire megrontotta a nyári szinház nálunk a téli ivadot s hogy a legnagyobb erőfeszités mellett is képtelenség egész éven át Kolozsvárt szerepeltetni a társulatot. A mi a tegnapi előadást illeti, az daczára a csekély számu közönségnek a jobbak közé tartozott. Kovács Gyula, ki minden körülmények közt egyenlő készültséggel és tanulmánynyal játszik, az este is meghatotta a néző közönséget müvészetével. Mátrai megérkezvén vásárhelyi diadalmas vendégszereplésből, visszataszitó szerepét jeles alakitó tehetsége rendes sikerével exequálta. Némethy Irma, Szentgyörgyi, Krasznai hűségesen megfeleltek feladatuknak, kiki képességéhez képest.

— **Ferdinád császár-** király Ő felsége állapota a legujabb tudósitások szerint némileg javult. A láz szünő félben van. A lélegzet szabadabb. A köhögés nem oly erős, mint eddig s az éjvágy középszerünek mondható.

— **Az időjárás annyira** szeszélyes, hogy ha igy me y, ma-holnap ujra megkezdődik a jégpsort. Alig volt pár verőfényes napunk s tegnap estve ujra metsző szél fujdogált ma reggelre pedig gyér hó fátyol vonta be az utczákat és házaink fedélzetét. A gazdák egy részét ennek daczára táplálja a remény, hogy ez év áldás-dusan fog sikerülni s per analogiam vonják e következtetést az 1849-ik évi időjárásból. Óhajtjuk, hogy e remény teljesüljön s a politikai viszonyokat illetőleg társadalmunkban beállott kedvező fordulatot az anyagi téren is hasonló örvendetes változás kövesse.

— **Értesités.** A helybeli zeneconservatorium jövő april havában magasabb énektanfolyamot nyit meg. Ez énekosztály életbeléptetésével a zeneconservatorium a mű — és egyházi ének ápolását és fejlesztését — tekintettel a protestáns cultusra is — tüzte ki feladatúl. Az énekosztály órarendje; férfiak próbája, minden kedden d. u. 5—7-ig; nők próbája, minden csütörtökön d. u. 5—7-ig; összpróba, minden szombaton d. u. 5—7-ig. Tandij egy hóra 1 frt. Ez osztály vezetésével Jákobi Jakab zeneigazgató bizatott meg. Résztvenni és müködni ohajtók tiszteletteljesen felkéretnek, ebbeli szándékaikat april hó 1-től 10-ig az egylet helyiségében (lyceum épület, földszint) d. e. 11—12 óráig bejelenteni. Kolozsvárt 1875. márczius 24-én Az igazgató választmány megbizásából Czirják Albert, egyleti titkár.

— **A kolozsvári dalkör** tegnap tartott választmányi ülésében Keresztey Lajos helyébe — mint kialkarnagygyá választatott, — gazdának Jelen József müködő tag választatott meg szavazat többséggel. Ugyanezen ülésben egy házrend készitése és az alapszabályok felülvizsgálására egy öt tagu bizottság nevezetett ki Molnár Sándor elnöklete alatt: Cziriák Albert, Keresztey Lajos, Nyárádi Lajos és Köblös Gábor személyökben.

— **Folyó** hó 29-én az az husvét másodnapján délelőtt 11 órakor az iparos olvasó-egylet helyiségében T. Böhm János ur felolvasást tart „a méterrendszer“ rövid esmertetése- és annak előnyeiről, melyre is ugy az egylet tagjait, mint más érdeklődőket tiszteletel meghivja az igazgatóság.

— **Az Erdélyi** gazdasági egylet. 1875. év márczius hó 25-én d. e. 11 órakor választmányi gyülést tart gróf Mikó Imre ur elnöklete alatt a titkári szálláson.

— **Maros Ludason** az ott alakult önkéntes tüzoltó egylet tőkéjének gyarapitására folyó hó 29-én az az husvét másodnapján jótékony czélu dal- és tánczestélyt fognak rendezni, több mükedvelők közremüködése mellett. Müsorozat: 1. szakasz, 1.) „nemzeti zászló“ férfi négyes, Huber Károlytól, éneklik a kolozsvári dalkör tagjai. 2.) Szavalat egy mükedvelő által. 3.) „Szerettelek“ Engeszer Mátyástól, énekli a férfikar. 4.) „Le reve de bonheur“ zongorán 4 kézre, előadják Keresztes Berta és Hancz Nina kisasszonyok. 5.) „Andanté“ hegedün, előadja Veres Zoltán ur. II. szakasz. 6.) Népdal egyveleg, énekli a férfikar. 7.) „Nyitány“ Brankovich Operából, Erkel Ferencztől, zongorán eléadja egy mükedvelő. 8.) „Dalra magyar“ Erkel Sándortól, énekli a férfikar. 9.) „induló“ Belépő jegyek személyenként 1 frtal előre válthatók: Harmath Lajos ur kereskedésében és a társalkodó helyiségében, az előadás estvéjén pedig a pénztárná, hol egyszersmind a müsorozat kiosztása is történik. —

— **Jótékony** czélu hangverseny. A szamosujvári dal-zene-egylet, és a deési zene-egylet és több mükedvelők szives közremüködésével Gocs Ede karnagy müvezetése alatt szamosujvárt a „redoutte“ teremben 1875. márczius 29-én tánczvigalommal egybekötött hangversenyt rendez a következő müsorozattal: 1. szakasz: 1. Belizardalmü „Nyitánya“ Donizettitől előadva a helybeli dal-zene-egylet és a deési zene-egylet által. 2. Szavalat Bárány Nina kisaszonytól. 3. Tarantelle (di Bravura Portici Némából Aubertől) átirta Liszt Ferencz, zongorán előadva Simai Rosalie kisasszony által. 4. Magándal Ernani Dalmüből Verditől énekli Vincze Miklós egyleti tag, zongorán kiséri Gocs Ede karnagy. 5. Egyveleg Troubadour dalmüből Verditől, zongorán négy kézre — előadva Dr. Gajzágó Lászlóné urasszony és Duha Emilia kisasszony által. 2. szakasz: 6. Egyveleg Lucia dalmüből Donizettitől, előadva a helybeli dal-zene-egylet és a deési zene-egylet által. 7. Szavalat Kakutsy Bertha kisasszonytól. 8. Ábránd Hugenották dalmüből Meyerbeertől, zongorán előadva Dr. Gajzágó Lászlóné urasszony által. 9. Kardal Ernani dalmüből Verditől, előadva a dal-zene-egylet által. 10. Ábránd Ördög Robert dalmüből Meyerbeertől két zongorán előadva Hatfaludi Józsefné uraszony és Dr. Zakarás József egyleti tag által. Záradékul: „keringő“ Strauss Jánostól, előadva a helybeli dal-zene-egylet és a deési zene-egylet által.

— **Ki nyerte** a 100 darab aranyat? A N. H. irja: „A Feleki-pályadijat az akadémia, mint tudjuk, azon megszégyenitő feltétel alatt határozta kiadatni, hogy jöjjön érte a „Jóslat“ szerzője, s ha nem röstelli fölvenni, tehát vegye föl. Ugy halljuk, hogy el is jött érte és föl is fogja venni; és pedig eljött érte egy katholikus pap, ki irt novellákat s egy egyházjogi munkát, munkatársa volt a „Magyar Államnak“, most pedig theológiai tanár Temesvártt, dr. Csiky Gergely. Nincs módunkban érdemleges itéletet mondani Csiky urnak sem ezelőtti irodalmi müködéséről, sem nyertes darabjáról, de nézetünk szerint helyesen cselekszik, midőn az akadémiai birálók illetlen, és ugy az intézet, mint az irodalom méltóságával ellenkező szidalmaira, — mert egyébnek az ügyrend famózus 110. §-át nem nevezhetjük, — nem hederitve. a röstellést azokra hagyja, kik e §-t reá alkalmazták, maga pedig felveszi ama dijat, melyet a pályázat szabályai szerint megérdemelt, és mely hogy — más által jobban meg nem érdemeltetett, kétségkivül nem az ő hibája.“ Dr. Csiky Gergely csakugyan föl is vette a pályadijat.

— **Az „Apollo“** czimü zenemüfolyóirat negyedik kötete legujabban megjelent harmadik számának tartalma: 1) Ábránd-keringő, Nagy Bélától. 2) Scherzo, Feigler Gézától. 3) Enyelgések, tipegőpolka Hölzl Lőrincztől, 4) Három népdal. — Előfizetési ár egész évre (mintegy 100 válogatott zenemüre) 6 frt. félévre 3 frt. A jelen szám 1 frtért külön is megszerezhető. Az előfizetés vidéken legczélszerüebben a postahivataloknál postautalmányozás utján eszközölhető. Budán az „Apollo kiadóhivatalában iskola-utcza 681. sz. a. Minden eddig megjelent szám és kötet folyton kapható.

— **Táborszky** és **Parsch** zenemükereskedésében megjelent: Pipi-Hendi polka, Schindler Józseftől. Ára 50 kr.

— **Necrolog.** Szász Sándor és neje, ugyszintén Szász Béla, kir. aljárásbiró fájdalommal tudatják, hogy a forrón szeretett anya özv. Szász Ferenczné, szül. Brégárdt Charlotte f. hó 22-én, épen midőn házi- és családi erényekben tündöklő életének 72-ik évfordulóját vala ünneplendő, végelgyengülésben egy jobblétre szenderült. Nyugodjék békében!

Kivonat a „Hivatalos Étesitő“-ből.

— Fröhlich Floriánnak v.-hunyadi házastelke april 19-dikén el fog árvereztetni.

— Lakatos Józzefnek szent-egyház oláhfalvi ingatlanai aprilis 22-dikén el fog árvereztetni.

— Az erdélyi unitarius statusnak báró Bánffy János hagyatéka ellen 3150 frt iránt inditott sommás kereset tárgyalására apr. 19-ke tüzetetett ki.

— Tordai lakos Amberboj Albert vagyona felett a csőd megnyittatott.

— Balázs Mihály kolozsv. szabómester ellen fel vett csőd eljárás, vagyon hiánya miatt megszüntettetett.

— A brassói k. törv. széknél egy irnoki állomás betöltendő.

— A szamosujvári fegyintézetnél üresedésbe jött II. oszt. fegyőri állomás betöltésére pályázat nyittatott.

— Appel Lászlóné sz. Kozolay Franciska és Appel László fekvőségei Lesnyek községében máj. 20-án eladatnak.

Felelős szerkesztő: **Békésy Károly.**

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. **4003.** 1874. (123) (3—3)

polg.

Hirdetmény.

A dévai kir. törvényszék részéről közhirré tétetik, hogy a gy.-fehérvári r. kath. káptalannak, dévai Appel Lászlóné szül. Kozolai Fránciska és Appel László elleni o. é. 6000 frt. erdélyi urb. kötvény és járulékai iránti keresete folytán, ez utóbbinak Lesnyek községében 1874. évi január 27-kén és folytatólag ugyan csak idei március 7-kén lefoglalt és becsült fekvőségei u. m.

1. 15 és 16, h. r. sz. alatti telek a rajta lévő udvarházzal és gazdasági épületekkel együtt becsértéke . . . . . 7135 frt.
2. 177 h. r. sz. alatti telek a rajta lévő csürrel . 411 „
3. 145 és 146 h. r. sz. alatti telek a rajta lévő malommal 676 „
4. 149 és 150 h. r. sz. alatti telek a rajta lévő malommal 540 „
5. 75 és 76 h. r. sz. alatti telek a rajta lévő házzal 743 „
6. 84 és 85 h. r. sz. alatti telek a rajta lévő házzal 143 „
7. 86 és 87 h. r. sz. alatti telek a rajta lévő házzal 114 „
8. 100 és 101 h. r. sz. alatti telek a rajta lévő házzal 30 „
9. 123- 124 és 125 h. r. sz. telek a rajta lévő házzal 360 „
10. 151 és 152 h. r. sz. alatti belső puszta telek . 13 „
11. 175 és 176 h. r. sz. belső puszta telek . . 120 „

becsült belsőségek és *a*) 214, 215, 220, 231, 235, 248, 249, 252, 253 *b*), 258, 280, 283, 305, 309, 330, 337, 342, 345, 357, 360, 365, 377, 378, 380, 384, 397, 398, 402, 405, 413, 433, 448, 459, 460, 480, 483, 495, 497, 522, 530, 535, 537, 545, 546, 558, 562, 565, 586 *c*), 595, 602, 605, 619, 625, 632, 644, 650, 666, 673, 690, 704, 706 *b*), 719, 734, 742, 742 *b*), 748, 751, 752 *c*), 752 *c*), 752 *e*), 756, 757 *b*), 760, 767, 773, 783, 789, 794, 794 *c*), 802 *b*) 817, 824, 827 *g*), 831, 837, 843, 847 *i*), 847 *e*), 847 *m*), 849, 856, 858, 870, 874 *g*), 877 *c*), 881, 891, 916, 922, 926, 928, 928 *h*), 923, 936, 961, 967, 975, 986, 997, 1002, 1023, 1024, 1033, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1045, 1046, 1052, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1063, 1064, 1066, 1067, 1076, 1078, 1079, 1094, 1100, 1101, 1107, 1114, 1122, 1154, 1155, 254 *b*), 248 *c*)

helyrajzi számok alatti —

alólirt kir. törvényszéknél hivatalos órában megtekinthető, s az árverezéskor fölolvasandó árverezési feltételek értelmében **1875 évi május-hó 20-kán** az 1-ső és **1875 junius-hó 21-kén** a 2-dik határidőben mindég **d. e. 10 órakor** Lesnyek község elöljáró házánál az 1-ső határnapon becsáron, vagy azon felül, a 2-dik határnapon pedig becsáron alól is birói elárverezés útján a legtöbbet igérőnek el fognak adatni.

Ez okon felhivatnak mindazok, kik a fennebbi fekvők iránt tulajdon, vagy más igényt vélnek érvényesithetni, hogy igénykereseteiket e hirdetmény közzé tételének utolsó napjától számitandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényüket pedig az árverezés kezdetéig ezen törvényszékhez anynyival inkább nyújtsák be, mivel ellenkező esetben azok a végrehajtató árverezés foganatositását nem gátolván, igénylők egyedül a vételár fölöslegére fognak utasittatni.

Kelt Déván, a kir. törvényszéknek 1874. év Deczember-hó 31-kén tartott üléséből.

HINCS MIKLÓS, aljegyző.

---

(127) (1—25)

„PURITAS."

Haj-ifjitó-tej.

A **„Puritas"** nem hajfesték, hanem tejnemü folyadék, mely majdnem azon csodálatos hatással bir, hogy ősz hajakat megifjit, az-az lassanként, még pedig **legkésőbb tizennégy nap alatt** ama szint visszaadja melylyel eredetileg birt!

A **„Puritas"** nem tartalmaz festékanyagot. A haj tetszés szerint vizzel mosathatik, lehet fehérre átvont vánkoson aludni és gőzfürdőket használhatni, a festéknek nyoma sem vehető észre, mert a

„PURITAS"

nem fest, hanem ifjit.

A használat

a világon a legegyszerűbb. A tejből a kézre öntetik, s addig dörzsöltetik vele a haj, mig kellően meg van nedvesitve, s ez mindennap egyszer ismételtetik. Ebből áll az egész. Ha a haj ismét visszanyerte eredeti természetes szinét, mi rendesen tiz tizenkét nap mulva történik, további fentartására elegendő a tejnek hetenkint 2—3-szor való használata, s ugy bajusz-, pofa- és teleszakál, valamint a leghosszabb női haj is megifjittathatnak.

Egy üveg **„Puritas"** ára 2 frt. (postai széküldésnél 20 krral több) s készpénzzel, vagy utánvéttel kapható **Franz Ottó és társánál Bécs, Mariahilferstrasse 38. szám.**

RAKTÁRAK:

Kolozsvárt: Valentini gyógyszerész Redoute soron.
Segesvárt: J. B. Teutsch.
Fogaras: J. P. Hermann gyógyszerész.
N.-Szeben: Gürtler Károly.

Óvás
hamisitás és utánzástól.

A t. vásárlók kéretnek pontosan figyelni a czégre, a mely minden palaczk fenekén és téhelyén látható.

---

(128) (1—3)

Eladó tűzifa.

Szent-Lászlón az udvarban **700** köb öl jó minőségü **fiatal tűzifa** egészben, vagy részenként **eladó.** Nagyobb megrendelések kivánatra Kolozsvárra be is szállittatnak. Értekezhetni helyben a tiszttartói lakban, vagy Kolozsvárt a tulajdonos gr. Mikes Miklósnál.

---

(121) (3—8)

Védeszközök (Praeservativ) ruganyos mézgából és halhólyagból, à **1—4** frt. tuczet számra, valamint minden gummi-áruk (Article de Paris) megküldetnek **Zieger János** által Bécsben, Taborstrasse 53. Árjegyzék ingyen.

---

(120) (3—12)

Tavaszi idényre.

Legujabb női divatáruk raktárát a t. közönség, de különösen a t. hölgyvilág becses figyelmébe ajánljuk.

Kelme-minták bérmentve küldetnek.

Ruhák és felöltők legujabb párisi minták után saját műtermünkben készittetnek.

KELLER és ZSITVAY
BUDAPESTEN,
Szervita-tér, a Szerviták épületében.

---

(124) (2—3)

Gazdákat érdeklő!

Egy 5 gymnásiumot végzett jóerkölcsü **ifju**, ki anyagi helyzeténél fogva tanulmányait tovább nem folytathatja, valamely uraságí gazdaságban, mint gyakornok óhajtana alkalmazást nyerni; állomása elfoglalására levélbeni felhivásra azonnal kiindulhat.

Irásbeli felszólitások, megkeresések, **Lápossy Márton** egyetemi gondnok urhoz intézendők.

---

(113) (3—6)

Különös figyelemre méltó!

5000 rőf fekete, valódi tiszta selyem **ruha-faille** érkezett, ¾ széles, rőfe **1** frt **48** kr.
Noblesse, fekete, ruháknak ¾ széles, rőfe **1** ft **28** kr

Tafotaszalag, szines

Nr.	1,	2,	4,	6,	9,	12,	14	16,	24
	35,	41,	57,	78,	97,	1.35,	1,66,	1.98,	2.50 kr.

Rubonszalag, szines

Nr.	2,	4,	6,	9,	12,	14,	16,	24
	33,	44,	56,	72,	94,	1.20,	1.50,	1.88 kr.

Faille-szalag, szines, egész selyem

Nr.	6,	9,	12,	14,	16
	1.25,	1.52,	2.12,	2.65,	3.12 kr.

valamint minden **divatárusnó-** és **szabó-** czikk. Minden szédelgés kétségét kikerülendő, bármikor készek vagyunk czikkeink jóságáért kezeskedni.— Megrendelések utánvét mellett pontosan teljesittetnek.

Enzmann és Kolbenschlag, **Bécs, I., Rothenthurmstrasse 21.**

! ! IRODALMI UJDONSÁGOK. ! !

Stein János erdélyi muzeum-egyleti könyvkereskedésében Kolozsvárt **kaphatók:**

Közönséges egyházi beszédek.

IRTÁK ÉS KIADJÁK:

NAGY LÁSZLÓ, sz.-somlyói ref. pap.
KIS ALBERT, kémeri ref. pap. **VISKI PÁL**, zoványi ref. pap.

I. FÜZET. Ára 1 frt 40 kr. o. é.

A m. tudom. Akadémia legujabb kiadványai u. m.

JUDA, ISRAEL és ARAM.
Történelmi tanulmány, **Beöthy Leától.**
Ára 60 kr.

A kényszer-egyesség a csőd eljárásban.

Székfoglaló értekezés **Apáthy Istvántól.**
Ára 18 kr.

A diffractio elméletéhez.

Réthy Mórtól. Ára 12 kr.

Az egri vár 1687-ki feladásának alkupontjai és a törökök maradékai Egerben.

Balássy Ferenczől. Ára 50 kr.

Jelentés a Caprónamid előállításának egy módjáról.

Fabinyi Rezsőtől. Ára 10 kr.

Jelentés az 1873. évben Bánság területén tett növénytani kutatásokról.

Dr. Borbás Vinczétől. Ára 50 kr.

A vasuti különbözeti viteldijak.

A m. tud. akadémia által dicsérettel kitüntetett pályamunka.
Irta **Matlekovits Sándor. Ára 1 frt.**

JELENTÉS

a kolozsvári egyetem természettani intézetének jelen állapotáról.

Közli dr. ABT ANTAL a kisérleti természettan ny. r. tanára.
2 kőnyomatu táblával.
Ára 70 kr.

Magyar protestáns egyházi szónoklatok.

Ünnepi, alkalmi, közönséges és gyászesetekre.
Irta Gyöngyösy Sámuel, nagy-kállói ref. lelkész, egyházmegyei biró.
Második füzet. Ára 1 frt 80 kr.

Postán küldve 1 ft 90 kr.

Községi faiskola.

Alapvonalok a gyümölcstenyésztésre.

Községek, néptanitók, gazdák számára irta **Kócsi Károly,** a ev. ref. főtanodában a természetrajz r. tanára.

(A szöveg közé nyomott 58 ábrával s egy tervlappal.)

Nagy 8-r. X. és 200 lap. Ára **1** frt **50** kr.

Tartalom: Előszó. Bevezetés. I. SZAKASZ. Egy faiskola [illegible] Hogy fejtődjék a faiskolának szánt hely s milyen legyen talaja? A faiskola [illegible] sága, beosztása, elkészitése. 3. A földforgatásról (rigolirozás). 4. Trágyázás. 5. Hogy szerzik a jó vadfát? 6. Hogy növelik a vadfát? 7. Egy faiskola [illegible] 8. Előkészületek az oltvány s beállitására. 9. Mikor szedjünk oltógalyát. [illegible] oltás vagy nemesités módjai. A) **Párositási módok.** Egyszerü párositás. [illegible] szerü nyelvezés. c) Kettős nyelvezés. d) Lapozás. e) Nyergezés. f) Kérgezés. g) Oldal oltás. h) Völgyelés. B) **Nemesitések hasitással.** a) Fe[illegible] sitás. b) Egész hasitás. c) Héj alá oltás. C) **A szemzésről.** 11. Teendők [illegible] sités első évében. 12. Hogy növelünk lágymagvu gyümölcs-oltványokat. [illegible] év. b) Második év. c) Harmadik év és negyedik év. d) Ötödik év. 13. [illegible] veljük föl a csontárosokat. II. SZAKASZ. A **loborfa (piramis) növelése.** [illegible] SZAKASZ. A **gyümölcsfák ültetéséről.** 1. Minő égalyj alatt és mily fe[illegible] nyész a gyümölcsfa legdusabban? 2. Mily talaj kell a gyümölcsfának? [illegible] dörkészitésről. 4. Ültetés előtt. Hogy kell ültetni a gyümölcsfát? 6. A [illegible] mölcsös későbbi kezeléséről. IV. SZAKASZ. A **metszésről.** 1. A metszés [illegible] 2. A fák rügyeiről. 3. Ágak galyak. 4. A gyümölcsrügyek és fészkek. [illegible] metszés. 6. A nyári metszés. V. SZAKASZ. **Régi gyümölcsösök munkái.** [illegible] fák tisztogatásáról. 2. Hogy kell a vén fát megifjitni? 3. A fák trágyá[illegible] A terméketlen fákról. 5. A fák betegségei. a) Perzseny. b) Rák. c) [illegible] SZAKASZ. A **fák ellenségeiről.** A) **Tavaszi ellenségek.** 1. Bimbó furká[illegible] eszelény. 3. Közönséges cserebogár. 4. Szörös és kopott Porodár. 5. [illegible] Özöndék 6. Gyürüs Potrócz. 7. Sárgafaru Gyapjász. B) **Nyári ellenségek.** [illegible] Velész. 2. Oltási Velész. 3. Alma Iloncza. 4. A Korpárok. C) **Őszi e[illegible]** 1. Téli Törkény. 2. Nagyétü Pogányka. D) **Téli ellenségek.** VII. SZAK[illegible] **gyümölcsfajokat szaporitsunk?** A) Almák. B) Körték. C) Szilvák. D) K[illegible] Oszi baraczkok. F) Cseresznyék, megygyek. VIII. SZAKASZ. A **bogy[illegible] csök miveléséről.** 1. Az egresről. 2. A veresszőlőről. 3. A málnáról. [illegible] KASZ. A **téli estékre.** A fák legapróbb alkatrészeiről. 2. A fa szerke[illegible] Miből áll a fák hamva? 4. Hogy jut a táp a fába?

E műre feleslegessé tesz minden dicsérgetést azon elismerés, melyet ez [illegible] részéről nyert, ugyanis: a m. kir. oktatásügyérség az erd. gazdasági egy[illegible] jesztése folytán, a rendelkezése alatt álló ily czélu alapból 400—négyszá[illegible] rintot utalványozott a boldogult Kócsi Károly özvegyének és árváinak, [illegible] elismeréséül, melyet Kócsi Károly „Községi faiskola" müve megirása [illegible] által a gazdasági ösmeretek terén szerze magának.

Rövid utasitás egy husz hold területü váltógazdaság rendezésére.

Kis birtokosok számára. Az erdélyi gazdasági egylet kivánságára irta **bárô Bánffy János.**
Kiadta az erdélyi gazdasági egylet. 2. kiadás. 8-rét. Ára **36** [illegible]

Helység-névtár.

A királyhágón inneni rész (Erdély) községeinek betürendes

NÉVTÁRA.

A közigazgatási és legujabb törvényszéki felosztás szerint, a postakerületek, adóhivatalok és az orsz. vásárok kimutatásával.

Hivatalos adatok után összeállitotta B. L.
Ára 1 frt 50 kr.

Katholikus imakönyvek: Albach | Áts Benj. | Eckartshausen | Gábor | Hungari | Leonhárd | Munkay | Pázmány | Pap Fer. | Späth | Sujánszky | Tárkányi | Witschel | stb. stb.

Húsvéti ünnepre!

Épen most érkeztek

Stein János,

erdélyi muzeum-egyleti könyvárushoz Kolozsvárra

imakönyvek,

katholikus és protestáns egyházfelekezetüek számára a legujabb s legdiszesebb **párisi, lipcsei és mainzi** bekötésekben.

Nem ajánlhatom eléggé e gyönyörü **corduan, selyem, selyem-bársony, elefántcsont, tekenősbéka, kautschuk, gyöngyház, szaru** stb. stb. remek bekötésü **imakönyveket** ájtatos hölgyeink figyelmébe.

A külföld legelső könyvkötészeti műhelyeiben készült **imakönyvek** nemcsak remek beltartalmuk s gyönyörü müvészies kivitelü külsejük, de olcsó áruk miatt is általános figyelmet keltenek.

Húsvéti ünnepre!

Protestáns imakönyvek: Cleinmann | Dobs | Filep | Fürös | Heiszer | Kis János | Koroka | Medges | Révész | SzászK. | Székcs | Toma | Vörö | stb. s.

---

(112) (3—6)

Eladó ház.

Kolozsvárt a főtéren a **11.** szám alatti **ház**, a hol a t. cz. Papp és Meskó urak divat üzlete is van, szabad kézből eladó.

Értekezhetni hidutcza **21.** szám alatt.

GŐZMALOM.

Van szerencsém a t. cz. közönség szives tudomására hozni, hogy egészen ujonnan **épitett** és **berendezett gőzmalmom** működését megkezdette.

A midőn tehát ezt a t. cz. közönség figyelmébe ajánlanám, bátor vagyok megjegyezni, hogy gőzmalmom nemcsak szép és erőteljes minőségü örleményt képes előállitani, hanem mivel **gabona bevásárlásaimat** nagyban teszem meg, azon kedvező helyzetben vagyok, hogy azok **árait** is oly **olcsóra tehetem**, mely szerint mindennemü **versenyt** e téren kiállhassak.

Elvállalok továbbá **közönséges örléseket** s e czélra szekereimet bocsátom a t. cz. közönség rendelkezésére, melyek meghatározott **csekély dijért** a nyers gabonát ki és a kész lisztet beszállitandják; megjegyezvén itt, hogy a t. tulajdonosok egészen biztosak lehetnek **tulajdonaik** azonosságában s igy feleslegessé van téve, hogy netalán kiküldött saját emberük az örlés tartamáig ott vesztegeljen.

Azon reményben, hogy a t. cz közönség alkalmat nyujtand nekem az igérteket be is bizonyithatni, szolgálatomat más üzleti szakmában is felajánlom.

Többfelőli felszólitásokra és a nagy érdemü közönség kényelmére **Maros-Vásárhelyt** a a **Transylvania** szálloda tőszomszédságában, egy bizományi **raktárt** állitottam fel és rendeztem be.

Tisztelettel:

Hutflesz Károly,
Kolozsvártt.

(108) (6—12

---

(100) (3—50)

Hölgyeknek nélkülözhetlen

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-tól Párisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált, méregmentes, tiszta és [illegible] ártalmatlan

RAVISSANTE

bir azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megm[illegible] utóbajoktól megóvni és szépséget s ifjuságot biztositni. Ha [illegible] **vissante** naponkint egyszer az ujhegygyel az arczra, va[illegible] testrészre dörzsöltetik, már a törülközés után tapasztalható [illegible] nem csodálatos hatás, Az arczon támadt ránczok és himl[illegible] elsimittatnak.— A **Ravissante** ifju arczszint idéz elő, [illegible] fehériti, frissiti és finomitja, eltávolit legrövidebb idő alatt [illegible] májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisztátalanságai[illegible]

Már az első kisérlet után elhatározzák a t. hölgyek [illegible] csupán csak dr. LEJOSSE világhirü **„Ravissant[illegible]** használni.

Egy üvegtok ára 1 frt 50 kr.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten:

Dr. LEJOSSE főraktárában, királyutcza 15. I. [illegible]

Vidéki rendelmények a **legszigorubb titoktartás** biztositása [illegible] utánvéttel eszközöltetnek.

Nyomatott Stein János m. kir. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betüivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.